

Datum: 18-06-2025  
Aan: Presidium  
Van: Charlotte Post, Griffie, Raadscommunicatieadviseur  
Onderwerp: Communicatie Verkiezingen 2026

***Het presidium wordt voorgesteld voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026:***

- 1. Het standaardpakket van StemWijzer als stemhulp aan te schaffen;***
- 2. De 'Verkiezingskrant in gewone taal' in te zetten;***
- 3. De online tool Stembegeleider in te zetten;***
- 4. Gebouw 66 (Middenbeuk) als locatie voor de verkiezings-/uitslagenavond te gebruiken.***

**Toelichting**

In maart 2026 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. Hiervoor moeten al in de tweede helft van 2025 de nodige voorbereidingen worden getroffen, zoals het kiezen van een stemhulp en het voorbereiden van de verkiezingsavond en eventuele verkiezingsdebatten en/of bijeenkomsten. Hieronder vindt u een overzicht en ons advies.

**1. Stemhulp: StemWijzer versus Kieskompas**

Er zijn inmiddels vele stemhulpen op de markt. De twee grootste zijn StemWijzer van ProDemos en Kieskompas (zie bijlagen 1, 2 en 3). Hieronder enkele kenmerken van beide stemhulpen.

- **Stemwijzer:** gebruikers kunnen op een stelling met 'eens', 'oneens' of 'geen van beide' antwoorden. Bij elke stelling staat een toelichting.  
**Kieskompas:** maakt gebruik van vijf antwoordmogelijkheden, van 'helemaal mee eens' naar 'helemaal niet mee eens'. Er is geen toelichting direct bij de stellingen.
- **Stemwijzer:** de politieke partijen geven zelf aan hoe ze tegenover een bepaalde stelling staan en kunnen hierbij ook een toelichting geven.  
**Kieskompas:** de posities van partijen worden getoetst aan het verkiezingsprogramma. Elke partij krijgt in het Kieskompas een 'eigen' pagina met extra informatie over kandidaten en standpunten.
- **StemWijzer:** in het resultaatscherm staan de drie partijen met de meeste overeenkomst bovenaan. Daaronder staan in aflopend percentage overeenkomst de andere partijen.  
**Kieskompas:** in het resultaatscherm staat de partij die het dichtst bij de gebruiker staat. Daarnaast de positie van de gebruiker (en de partijen) in het politiek landschap (link-rechts, progressief-conservatief).

***Toegankelijkheid***

StemWijzer is als enige geschikt voor gebruik door blinden en slechtzienden, terwijl Kieskompas een extra tool heeft (Steffie) voor mensen met een beperking, laaggeletterden en kiezers die politiek best moeilijk vinden.

***Kosten***

StemWijzer biedt verschillende pakketten aan (zie brochure). Het startpakket is gratis. Het standaardpakket kost € 11.250 en het pro-pakket € 15.750. Ook is er de mogelijkheid te kiezen voor het pakket 'Young Voice', een stemhulp voor jongeren. Hiervan bedragen de kosten € 5.500 (of € 10.000 met lokale stellingen).

Kieskompas kost € 10.750. De extra tool Steffie kost € 5.500,00. Dit bedrag is excl. btw en excl. reiskosten. Kieskompas factureert 50% vooraf en 50% na de lancering van het Kieskompas.

### **Gebruikers**

Het aantal gebruikers bij de Tweede Kamerverkiezingen 2023 waren voor StemWijzer 9,1 miljoen en voor Kieskompas 2,5 miljoen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 zijn de StemWijzers van ProDemos ruim 1,6 miljoen keer volledig ingevuld. Kieskompas is volledig ingevuld door bijna 600.000 Nederlanders.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 hebben 15.047 mensen in de gemeente Den Helder van StemWijzer gebruikgemaakt.

***Het presidium wordt voorgesteld het standaardpakket van StemWijzer als stembulp aan te schaffen.***

### **2. Verkiezingskrant in gewone taal**

Bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 is er een eenmalige glossy uitgegeven. Deze werd huis-aan-huis bezorgd. De kosten van het opmaken en drukken van de glossy bedroegen ca. € 20.000. Er zijn veel exemplaren overgebleven en veel inwoners gaven aan de glossy ongelezen bij het oud papier te hebben gelegd. Het presidium wordt geadviseerd dit jaar te kiezen voor de 'Verkiezingskrant in gewone taal' van ProDemos. In de bij deze memo behorende bijlage 1 treft u hierover meer informatie aan.

Daarin staat onder andere: "In Nederland hebben meer dan 2,5 miljoen mensen moeite met lezen en schrijven. Voor deze groep kan het een uitdaging zijn om het verkiezingsproces, het stembiljet en de standpunten van partijen te begrijpen. Speciaal voor deze mensen geeft ProDemos de 'Verkiezingskrant in gewone taal' uit. Daarin staat begrijpelijke informatie over de verkiezing en hoe je kunt gaan stemmen, met duidelijke illustraties". In de gemeente Den Helder zijn er relatief veel mensen laaggeletterd (zie [Het Taalhuis helpt al vier jaar laaggeletterden in Den Helder - Regio Noordkop](#)). Een krant in begrijpelijke taal zou daarom zeker wenselijk zijn. De verkiezingskrant wordt niet huis-aan-huis bezorgd. In plaats daarvan kan de krant worden neergelegd op allerlei verschillende plekken, zoals bibliotheken en buurt- en wijkcentra. Deze laagdrempelige manier van aanbieden past beter bij de wensen en het karakter van de inwoners van de gemeente Den Helder. Het enige nadeel is dat er geen lokale thema's kunnen worden opgenomen. We lossen dit op door onderwerpen uit het krantje te halen en deze met een lokaal tintje door te plaatsen op onder meer de sociale media.

### **Kosten verkiezingskrant**

De eerste 300 stuks zijn gratis. Het presidium wordt geadviseerd 5000 exemplaren te bestellen. Het drukbestand kan dan worden aangeleverd bij Rodi Media. De kosten hiervoor bedragen € 700 (excl. btw).

***Het presidium wordt voorgesteld de 'Verkiezingskrant in gewone taal' in te zetten.***

### **3. Online tool Stembegeleider**

Uit de brochure van ProDemos: "De Stembegeleider van is een online tool waarin stap voor stap wordt uitgelegd hoe je kunt stemmen en waar je dan op moet letten. Het gaat over het ontvangen van je stempas tot aan het inleveren van een stembiljet. De 6 stappen worden geïllustreerd met veel echte foto's en eenvoudige oefeningen. Het is een handig instrument voor inwoners die misschien nog nooit hebben gestemd en het lastig vinden zich er iets bij voor te stellen. Het thuis vooraf oefenen van de stappen kan hen over de drempel helpen om naar de stembus te gaan." In de bij deze memo behorende bijlage 1 treft u hierover meer informatie aan.

### **Kosten Stembegeleider**

De online Stembegeleider is gratis.

***Het presidium wordt voorgesteld de online tool Stembegeleider in te zetten.***

#### **4. Locatie verkiezingsavond**

Het is de eerste keer dat er gemeenteraadsverkiezingen zijn sinds de gemeente gevestigd is op Willemsoord. De verkiezingsavond is een feest voor ons allemaal, zeker ook voor de inwoners. Het organiseren van de verkiezingsavond in de Middenbeuk van gebouw 66 onderstreept de centrale rol die deze locatie speelt in het nieuwe bestuurlijke en maatschappelijke hart van de gemeente. De keuze voor deze locatie draagt bij aan de herkenbaarheid en zichtbaarheid van het lokaal bestuur. Ook is er voldoende ruimte om raadsleden, medewerkers, pers en belangstellende inwoners op een veilige en gastvrije manier te ontvangen. Daarmee sluit de locatie goed aan bij het karakter van de verkiezingsavond: open, transparant en uitnodigend. Er hoeven op deze manier bovendien geen extra kosten te worden gemaakt voor het afhuren van andere locaties. Kortom, het houden van de verkiezingsavond in gebouw 66 is zowel symbolisch als praktisch een passende keuze.

#### **Kosten verkiezingsavond**

De kosten voor deze verkiezingsavond worden geschat op € 3.500.

***Het presidium wordt voorgesteld gebouw 66 (Middenbeuk) als locatie voor de verkiezings-/uitslagenavond te gebruiken.***

#### **5. Verkiezingsdebatten en verkiezingsbijeenkomsten**

##### ***Verkiezingsdebatten***

Het doel van verkiezingsdebatten is het faciliteren van publiek debat tussen lijsttrekkers of kandidaat-raadsleden over lokale thema's. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 zijn er door Regio Noordkop vijf verkiezingsdebatten georganiseerd. De kosten hiervoor bedroegen ongeveer € 11.000. Het is onduidelijk of met deze inzet het gewenste effect wordt behaald, namelijk opkomstbevordering. Bij de debatten van Regio Noordkop was geen publiek aanwezig; de debatten werden uitgezonden en enkele keren herhaald op Regio Noordkop TV. Specifieke kijk- en luistercijfers zijn niet beschikbaar. Op YouTube zijn de registraties (achteraf) gemiddeld 175 keer bekeken. In het geval van het organiseren van één of meer openbare debatten moet er onder meer rekening worden gehouden met het inhuren van een ervaren debatleider en zaalhuur. De kosten voor een enkel debat komen al snel uit op € 5.000. De ervaring leert dat er vanuit de inwoners vaak weinig animo is voor dergelijke bijeenkomsten. Zie ook hieronder.

##### ***Verkiezingsbijeenkomsten***

Het doel van verkiezingsbijeenkomsten is het faciliteren van informatieve sessies voor inwoners. Verkiezingsbijeenkomsten kunnen in eigen beheer of via ProDemos worden georganiseerd (zie bijlage 1). ProDemos doet dit gratis. Deze bijeenkomsten zijn bedoeld om mensen op een leuke en interactieve manier wegwijs te maken in de politiek. Een gesprek met een (lokale) politicus kan, indien mogelijk, onderdeel van het programma zijn. ProDemos begeleidt de bijeenkomst en verzorgt het inhoudelijke programma. De gemeente bemiddelt bij het regelen van de ruimte. Dit kan zijn een buurt- of wijkcentrum, een bibliotheek, een vrouwen centrum, etc. Buurtvereniging 't Kraaiennest vraagt voor een avond ongeveer € 100. Ter vergelijking: het afhuren van een vergaderzaal in de Kampanje (incl. catering) kost ongeveer € 5.000. De ervaring leert dat de opkomst bij soortgelijke evenementen laag is. Een voorbeeld is de ideeënmarkt in 2022. In de gemeente Den Helder is er over het algemeen weinig animo voor dergelijke bijeenkomsten en kan de energie beter op andere manieren worden ingezet om de inwoners te bereiken (sociale media, website, Helders Nieuwsblad, etc.)

##### ***Wetenschappelijke onderbouwing verkiezingsbijeenkomsten en verkiezingsdebatten***

In november 2016 publiceerde Tilburg University het rapport ['Verbetering op komst – Een verkenning naar een effectieve gemeentelijke inzet van communicatiemiddelen voor de opkomst bij lokale verkiezingen'](#). In dit rapport wordt onder meer gesteld dat 'debatten vaak gericht zijn op een specifieke doelgroep en zich niet richten op opkomstbevordering'. Tevens wordt er gerefereerd aan een peiling van I&O Research onder 10.492 kiezers. Hieruit blijkt dat slechts 8 procent van de respondenten zich via bijeenkomsten en debatten laat informeren over de standpunten van de partijen die meedoen aan verkiezingen. Ter vergelijking: 86 procent laat zich informeren via (lokale) media, 33 procent via sociale media en websites en 43 procent via stemhulpen als StemWijzer en Kieskompas.

In verband met bovengenoemde resultaten hebben wij geen besispunt over verkiezingsdebatten en/of bijeenkomsten opgenomen in dit voorstel.

## 6. Opkomstbevorderende promotie-video's

Er is de mogelijkheid om promotie-video's te laten maken. Hierin worden inwoners opgeroepen te gaan stemmen. Dit gebeurt door bijvoorbeeld onbekende en bekende Nieuwediepers en lokale politici. Deze mogelijkheid wordt nog nader onderzocht. Indien van toepassing wordt hier na de zomer een apart voorstel voor ingediend.

## 7. Financiën verkiezingen

De totale kosten voor de communicatiemiddelen liggen tussen minimaal € 15.450 en maximaal € 70.250, afhankelijk van de keuzes van het presidium. Zie onderstaande tabel.

| Middelen                                            | Kosten volgens voorstel | Kosten die buiten het voorstel vallen |
|-----------------------------------------------------|-------------------------|---------------------------------------|
| Standaardpakket StemWijzer                          | € 11.250                |                                       |
| ProPakket StemWijzer                                |                         | € 15.750                              |
| Young Voice met lokale stellingen                   |                         | € 10.000                              |
| Verkiezingskrant in gewone taal                     | € 700                   |                                       |
| Glossy                                              |                         | € 20.000                              |
| Verkiezingsavond Middenbeuk<br>gebouw 66            | € 3.500                 |                                       |
| Verkiezingsavond & uitslagenavond<br>in de Kampanje |                         | € 8.500                               |
| Verkiezingsdebatten                                 |                         | € 11.000                              |
| Verkiezingsbijeenkomst in de<br>Kampanje*           |                         | € 5.000                               |
| Verkiezingsbijeenkomst Wijkhuis**                   |                         | € 100                                 |
| <b>Totaal</b>                                       | <b>€ 15.450</b>         | <b>€ 70.250*</b>                      |
|                                                     |                         | <b>€ 65.350**</b>                     |

*Kostenoverzicht*

Deze kosten worden grotendeels gemaakt in 2026 en kunnen deels worden gedekt vanuit het reguliere budget. Indien de kosten dit budget overschrijden, wordt er een afzonderlijk voorstel ingediend.